

te; samo našim dekletom si še menda premalo po-
božen, da so si izbrale kranjske ljubčke. Pa pustiva
njim nedolžno veselje. Ja, se to ti moram povedati,
da sem se skoraj v tvojo polsestro „Domovino“
zaljubil, ker je zelo prikupljivega obnašanja. Ker
je pa nisem nikoli slišal moliti in ne videl v cerkev
iti, sem ji dal slovo. Kajti pravijo, ako kdo na
Boga pozabi, Bog tudi pozabi na njega. Tako se je tudi
tvojem rojaku „Slovenskemu Narod-u“ zgodilo.
On je svoji v gorečnosti že tako daleč prišel, da je
postal zaščitnik prostitutk. Toliko za danes in želim,
da me skoraj obiščeš. Vestvoj.

c Vransko. Čudom smo se čudili, ko smo
brali o priliki šoštanjske volitve ime Matija Sevnik.
Volil je nemški in bil izvoljen od Nemcev. Sevnikov
Matija iz Vranskega, iz tako narodne hiše, ali vas
ni nič sram? Prihodnjič več, g. Matiček.

Brežiški okraj.

b Brežice. Oskrbnik tukajšnje bolnišnice g.
E. Kankovsky je zapustil svojo službo. Preselil
se je v Maribor. Začasno je na njegovo mesto postav-
ljen uradnik deželnega knjigovodstva.

b Politično društvo „Sava“ v Brežicah
je dne 7. t. m. sklenilo sledeče: 1. Pridruži se sklepom
shoda zaupnih mož dne 1. marca 1906 v Mariboru
v zadevi volilne spremembe in razdelitve volilnih
okrajev na Spodnjem Štajerskem; 2. zahteva, da
se takoj razpišejo dopolnilne volitve v deželni zbor
za kmečke občine brežiškega okraja in v državni
zbor za peto skupino, opozarjajoč na to, da so vo-
litve za pozneje izpraznjene mandate na Srednjem
Štajerskem že razpisane; 3. ugovarja zoper namer-
avano spremembo zakona kot našemu narodu po-
gubno, 4. priredi takoj po razpisu dopolnilnih volitev
velik javni shod v svrhu določitve kandidatov.

b Sevnica ob Savi. V Orešji je umrl 21. febr.
davčni kontrolor v pokoji Ernest Potre. V Šoštanju,
kjer služil pred svojim upokojenjem, je strastno
delal za razširjenje nemčurstva. Sam je bil narodni
odpadnik.

b Kapela. Dne 14. jan. t. l. zvečer ob pol
11. uri so trem posestnikom zgorale viničarije. Viničar,
kjer je goreti začelo, se je komaj rešil z ženo in
otroci; živež in eno svinco pa sta mu zgorela. Drugi
si je živež rešil; vničil pa mu je požar vso krmo za
živino. Ljudje so jima precej pomagali, posebno pa
se ju je usmilil gosp. Konstantin Spaitz, trgovec v
Gradcu, ki ima tukaj gorice. Pri svojih prijateljih
v Gradcu nabral je 120 kron ter jima iste izročil
dne 7. marca t. l. Za to njegovo veliko dobroto in
trud bodi mu v imenu obdarovancev izrečena javna
zahvala. Bog plati!

Drobtinice.

d Grozna nesreča v rudniku. Na Franco-
skem, v bližini belgijske meje leži mestec Courier-
kjer se nahajajo veliki rudniki, v katerih dela
25 do 30 tisoč delavcev. Tam se je zgodila dne
10. t. m. grozna nesreča. Vneli so se plini, slišal se
je grozovit pok in v enem trenutku je bil skoraj
cel rudnik v plamenu. Isti dan je šlo v rudnik 1795
rudarjev, a vrnilo se jih je le 591, torej se jih
pogreša 1204. Rešilno delo je silno oteženo, ker
so v rovi dim in strupeni plini, ki onemogočujejo
vsako prodiranje v rove. Iz enega rova so rešili
59 rudarjev in 150 mrličev. Trajalo bo baje osem
dni, predno bodo mogli v rove, ker so nekateri
tudi podreni in zasuti. Dva inženjerja, ki sta se po-
dala v jamo, sta slišala klice na pomoč, toda mo-
rala sta se vrniti in nista mogla rešiti nesrečneže,
ki so se med tem že gotovo zadušili. Vsled te grozne
nesreče je zblaznelo več oseb, posebno žen, ki so
izgubile svoje može. Odigravajo se pretresljivi pri-
zori, ko pripeljejo kup mrtvih trupel na svetlo.
Revne žene, ki čakajo zunaj, planejo na mrtva
trupla in začnejo iskati svoje može, sine in sorod-
nike. Tiste pa, ki še nimajo trupel svojih dragih,
nemo in obupno čakajo dalje, da bi vsaj še enkrat
videle ostanke svojih. Ena žena je izgubila v tej
nesreči sedem sinov, druga tri brate, pet svakov,
štiri vnuke in zeta. Obe so morali oddati v noriš-
nico, ker sta znoreli. Najnovejše vesti poročajo, da
je že pri rešilnem delu umrlo 17 mož; upali so si
predaleč v rove in se tam zadušili.

Narodno gospodarstvo.

Nekaj o lugih.

Predaval prof. dr. Leopold Poljanec.

Vsi poznate kovine: zlato in srebro, železo,
baker, svinco in druge. Ta telesa imenuješ kovine,

ker se dajo kovati; toda nimajo enakih lastnosti.
Zlato ali srebrni prstan lahko leži na zraku več let,
a vendar ne spremeni barve, ne zgubi svojega ko-
vinskega sijaja. Take kovine, kakor sta zlato in
srebro zoveš drage kovine.

Železo, baker, svinco so sicer prekoristne ko-
vine, drage kovine pa niso. Železo porjavi na zraku
in počrni v ognju, baker počrni na zraku (le poglej
kak stari, bakreni novec); če odrežeš kos svinca,
svetel odrez kmalu obledi in posivi.

Še večje težave imaš z nekaterimi dragimi ko-
vinami, kakoršni sta n. pr. natrij in kalij. Natrij
dobiš v palčicah kakor žveplo, shraniti ga moraš v
dobro zaprti steklenici in v petroleju. S tem natrijem
napraviš lahko nekoliko zanimivih poskusov.

Natrij je bela, kakor vosek mehka kovina,
zategadelj se da rezati z nožem kakor svinco. Na
svinco te spominja tudi radi tega, ker zarezana
ploskev se sveti le nekaj časa, kmalu pa osivi in
obledi kakor pri svinco. Če pustiš stati natrijev
košček na suhem zraku, reci na peči, spremeni se
v bel prašek. Kakor hitro je zrak v sobi le neko-
liko moker ali vlažen, pritegne bel natrijev prašek
mokrote k sebi in se razcepi v njej.

Natrij ni draga kovina, ker se spremeni na
zraku; umeš pa sedaj tudi, zakaj ga moraš hraniti
v dobro zaprti posodi in v kaki tekočini.

Toda čemu ga hraniš v petroleju? Tak smrad
(Slovenci ne pravijo zastoj petroleju smrdljivce),
roke imaš mastne in umazane, če vzameš kos na-
trija, ali bi ne bila boljša voda?

Poskusi! Vrzi natrijev košček v vodo! Ne po-
tone v vodi kakor zlato, železo, svinco, temveč plava
po vrhu kakor les ali loj. Kovina natrij je lažja
ko voda, ker plava po vrhu, radi tega jo prištevaj
k lahkim kovinam.

Opazuj drug košček natančneje v vodi. Vzel
si nalašč oglat kos; kakor se dotakne vode, takoj
se zaokroži v kroglico, ki začne švigati in plesati
po vodi; pri tem se zmanjšuje bolj in bolj, gine
in slednjič izgine. Zdaj že vidiš; z vodo ne bo nič;
v njej se zgubi natrij kakor kafa ali kakor megla
pred solncem.

V vodi natrija sploh ne smeš hraniti. Ako ga
daneš v steklenico z vodo, še časa ni, da bi pri-
trdil zamašek, že raznese steklenico s strašnim pokom,
kakor bi vžgal nabit možnar, in stekleni drobci
razletijo na vsi strani. Namesto tega nevarnega
poskusa napravi drugega! Na vodo položi kos piv-
nika ali pivnega papirja; z njim posušiš pismo, če
nočeš čakati, da se posuši črnilo samo po sebi.
Nanj deni natrija, pivnik se napije vode, a natrij
se vžge na njem sam po sebi in zgori s svetlim,
rumenim plamenom. Goreča kovina in to še v vodi,
to je nekaj posebnega. Saj posežeš vendar po vodi,
če hočeš ugasiti plamen ali zadušiti požar. Nehoté
se spomniš kradljivega dečka, ki je zmaknil kos
živga apaa, skril ga za srajco, zajahal konja in
pojezdil z njim v vodo. Sredi vode je začel strašno
kričati: „Gorim, gorim!“ Kaj praviš, kaj bi se
zgodilo neki tatku, ko bi ukradel natrija, vtaknil
ga v žep in šel v vodo. V par minutah bi ga raz-
neslo s silnim pokom, natrijevi kosci bi pa goreli
na vodi. Konec prihodnjic.

Najnovejše novice.

Danes zvečer 15. t. m. ob 8. uri imate obé
tukajšnji podružnici družbe sv. Cirila in Metoda le-
tošnji občni zbor z običajnim vspešnim v
restavraciji „Narodnega doma“. Vsi udje
se s tem vljudno vabijo, da se mnogobrojno ude-
ležijo občnega zbora prekoristnih podružnic!

Poslanec Berks je v večerajnji seji držav-
nega zbora stavil interpelacijo zaradi kršenja jednako-
pravnosti slov. jezika pri sodnji v Celju in zaradi
okrajnega šolskega sveta celjskega, ki nepostavno
obstoji.

Iz šole. Trirazredna ljudska šola v Skalab
se razširi v štirirazredno in dvorazredno v Jurkloštru
v trirazredno. Za šolskega vodjo v Svetini je ime-
novan tamošnji učitelj g. Ožbalt Pustišek. Kot
stalni učitelji oziroma učiteljice so nastavljeni gg. in
gdč.: pri Sv. Trojici v Slov. gor. Jožef Klemenčič
od Sv. Antona v Slov. gor. v Ljubnem Martin
Sotlar iz Kapele, v Legnu tamošnja časna učitel-
jica Paula Majcen ml., pri Sv. Petru v Medv. selu
tamošnja časna učiteljica Ottilija Fünk.

Slov. Bistrica. Med postajo in mestom na-
merava zidati okrajni zastop železnice. Takrat pa,
ko se je zidala južna železnica, so slovenjbistriški
nemški prvaki, njim na čelu takratni poštari, zakri-
vili, da se ni zidala železnica bliže mesta.

Loka pri Zidanem mostu. Občinski odbor
zbran 1. marca t. l.: 1. Načeloma odobrava vladni
načrt splošne in enake volilne pravice, ugovarja pa
zoper vladno razdelitev volilnih krajev na sloven-
skem Štajerskem; po tej razdelitvi bi 29 tisoč pre-
bivalcev v nemčurških trgih in mestih dobili enega
poslanca, 72 tisoč kmečkih prebivalcev pa tudi samo
enega. Tako krivico morajo slovenski poslanci na
vsak način zabraniti. 2. Občinski odbor v isti seji
ugovarja zoper razdružitev sv. zakona, ker taka
zunanja razdružitev bi bila poguba družbe in naroda.
Oba ugovora, podpisana od občinskega odbora, sta
se poslala na Dunaj.

Brezplačna oddaja cepičev. Štajersko sad-
jarsko društvo oddaja brezplačno cepiče boljših vrst
sadjar. Naročniki morajo samo poštino plačati.
Prosnje se naj pošljejo takoj na štaj. sadjarsko dru-
štvo (Steierm. Obstbauverein) Gradec, Sporgasse 11.

Slov. kat. akad. društvo „Danica“ na
Dunaju si je na svojem prvem rednem občnem
zboru 6. marca izvolilo za letni tečaj sledeči odbor:
Predsednik: phil. Mirko Božič; podpredsednik: jur.
Jos. Jerič; tajnik: phil. Alojzij Juvan; blagajnik:
phil. Izidor Modič; knjižničar: phil. Ernest Tomec;
gospodar: jur. Josip Oblak.

Društvena naznanila.

Bralno društvo pri Sv. Križu nad Mariborom pri-
redi v nedeljo, dne 25. t. m. popoldne ob 3. uri v župnišču
poučen shod, na katerem bo govoril g. dr. Kovačič iz Ma-
ribora o splošni volilni pravici. Naj nikdo ne zamudi te lepe
priložnosti, se o tem ravno v sedanjem času velicopomembnem
predmetu temeljito poučiti!

Bralno društvo pri Kapeli priredi na Jožefovo, t. j.
19. t. m. popoldne po večernici poučno predavanje o ameri-
kanskim nasadih. Predava dež. pot. učitelj g. Ivan Bele iz
Maribora. Vsak, kdor se zanima za napredek vinarstva,
naj pride poslušat.

Zahvala. Slavna posojilnica v Framu je blagovolila
podariti šoli na Planici 20 K kot podporo za čebelorejo in
bralnemu društvu 10 K podpore, za kar se slav. načelniku
najsrčneje zahvaljujeta — Fr. Stern, pred. bralnega društva,
N. Skrbinašek, šol. vod.

Za žičkarjev spomenik so darovali p. n. gg.:
Robič, drž. in dež. poslanec 20 K, dr. Ploj, dvorni svetnik,
drž. in dež. poslanec 20 K, dr. Sušteršič, drž. in dež. poslanec
20 K, Povše, drž. in dež. poslanec 10 K, dr. Zitnik, drž. in
dež. poslanec 10 K, dr. Stojan, drž. in dež. poslanec 10 K,
vitez Berks, državni poslanec 10 K, Pogačnik, državni in
dež. poslanec 10 K, dr. Gregorič, drž. in dež. poslanec 10 K,
Suklje, drž. in dež. poslanec 10 K, Pfeifer, drž. in deželni
poslanec 10 K, Melhier Zorko, kaplan 8 K, Fr. Lom, župnik
2 K, Alojzij Kos, župnik 10 K, J. Šumer, kaplan 1 K, Ivan
Rožman, uradni vodja zadružne zveze 5 K, M. Ulčnik, župnik
4 K, Martin Kragl, duh. svet. 4 K, Jur. Vtičar, župnik 5 K,
J. Toman, župnik 6 K, Posojilnica Videm 50 K.

Listnica uredništva.

Zavrh: Razmere nam niso znane, zato se nam zdi
nevarno. Ali ne? — Biš: Zal, preporno! Prihodnjic!

Tržne cene

v Mariboru od 4. marca do 10. marca 1906.

Živila	100 kg	od		do	
		K	h	K	h
Pšenica		16	80	17	60
raž		15	60	16	40
ječmen		16	80	17	60
oves		17	—	17	80
koruza		16	50	17	30
proso		18	—	19	—
ajda		15	—	16	80
seno		4	80	5	20
slama		4	60	5	—
1 kg					
fišola		—	4	—	30
grah		—	48	—	52
leča		—	68	—	88
krompir		—	—	—	7
sir		—	84	—	86
surovo maslo		2	30	2	80
maslo		2	30	2	40
špeh		1	48	1	52
zelje, kislo		—	24	—	28
repa, kisla		—	20	—	24
1 lit.					
mleko		—	—	—	20
smetana, sladka		—	40	—	56
„ „ „ kisl		—	62	—	68
100 glav					
zelje		—	—	—	—
6 kom.					
jajca		—	—	—	40

Loterijske številke.

Dne 10. marca.

Gradec 14, 36, 41, 72, 82.
Dunaj 17, 6, 77, 55, 54.